

CLLD tuleviku arutelud

EELDUSED (ideaalsed) kogukonna juhitud kohalikku arengu meetodi rakendamiseks (18.04.2017 Mäo koosolek)

1. Kogukonna algatusega arvestamine
2. Piirkonna arengu vajadustega (strateegia) arvestamine
3. Sõltumatu iseseisva arenguorganisatsiooni (MTÜ) olemasolu
4. Kõikide osapoolte usalduslik koostöö
5. Multifondide kasutamise võimalus

Tartu deklaratsiooni punkt 2. „Rakendada CLLD multi-fondid lähenemist **ühtse reeglistiku alusel**, milleks on loodud **fondide ülene fond** ja mis on **koordineeritud ühe laiapõhjalise korraldusasutuse poolt**“ - 18.04.2017 Mäo koosolekul stsenaariumide aluseks

	CLLD fondid (EAFRD, EMKF, ESF, ERF) rakenduvad eraldiseisvalt	CLLD fondide koordineerimine ühe laiapõhjalise korraldusasutuse poolt	Loodud fondide ülene (üks) CLLD fond
18.04.2017 koosoleku kommentaarid (mida ei osanud hetkel paigutada Tartu deklaratsiooni punktide alla)	Tekkib palju erinevaid killustunud võrgustikke	Kas erinevate fondide KTGde piirkonnad võivad kattuda? Miks oleks hea, kui erinevate fondide KTGd paneks „leivad ühte kappi“?	Kuidas saab fondide ülene KTG täita erinevate fondide eesmärke?
1. Suurendada kogukondade rolli ja alt-üles meetodi kasutamist maaelu arendamises			

2.1. CLLD rakendub ühtse reeglistiku alusel	ühtne reeglistik EL tasandil; fondipõhised rakenduskavad; fondipõhised seadused; valdkonna ministrite määrused	ühtne reeglistik EL tasandil (lisaks muudele üldistele reeglitele ka kohustus igale fondile CLLD rakendada ja etteantud % eelarvest; ühine rakenduskava; ühine seadus; valdkonna ministrite määrused Ühise reeglistiku sisu: ühised KTGde valmimise alused; Fondide vahelise eelarve jagamise alused;	ühtne reeglistik EL tasandil; fondide ülene rakenduskava; fondide ülene seadus; ühised määrused (valitsuse määrused)
2.2. Loodud on fondide ülene fond	iga fond otsustab iseseisvalt kas üldse / kui palju panustab CLLDle	erinevate fondide panus CLLDle lepitakse ühiselt kokku rakenduskava koostamise käigus	
2.3. Koordineerimine ühe laiapõhjalise korraldusasutuse poolt	erinevate CLLD fondid rakenduvad iseseisvalt; mõningane koordineerimine planeerimise faasis	CLLD fondide rakendamist koordineerib Rahandusministeerium; iga fondi rakendamise eest vastutab valdkonna ministeeriumi	kogu CLLD rakendamine on Rahandusministeeriumi pädevuses; erinevate fondide eesmärkide täitmise planeerimist ja täitmist järgib vastav seirekomisjon
3.1. Loodud on tasakaalustatud seadusandlik raamistik			
3.2. Kogukondade võimestamine tagasi fookusesse			
3.3. Seadusandlik raamistik toetab tasakaalu KTG arendustegevuste ja tehniliste protseduuride läbiviimise vahel			
4. Loodud on tingimused, et tegevusgrupid saaksid keskenduda oma rollile ja elavdada piirkonda toetades parimate ideede esiletulekut ja rakendumist			

5. Välja on arendatud hästi koordineeritud dialoog tegevusgruppide ja korraldusasutuste vahel			
6.1. Kõigile LEADER rakendamise osapooltele on tagatud koolitused ja arusaamine			
6.2. Tagatud on KTGde järjepidevus programmiperioodide vahelisel ajal			
7. Rakendusraamistik on lihtsate reeglitega ja valmis õigeaegselt			
8. Sanktsioneerimise reeglid on mõistlikud ja igati põhjendatud			

Arutelude alus Tartu deklaratsiooni sõnumid Eestis

<http://maainfo.ee/public/files/2017-04-14-Tartu-deklaratsioon-EST-sonumid-PDF.pdf>

- Suurendada kogukondade rolli ja alt-üles meetodi kasutamist maaelu arendamises.** LEADER-meetodi abil on kohalikud kogukonnad võtnud endale vastutuse oma elu- ja töökeskkonna kujundamise eest ning seetõttu toetame igakülgset selle meetodi potentsiaali kasutamist erinevate riiklike poliitikate kavandamisel. Tagada tuleb oluliselt suurem sidusus regionaal- ja sotsiaalpoliitikatega ning leida täiendavaid võimalusi koostööks linnadega;
- Rakendada CLLD multi-fondid lähenemist **ühtse reeglistiku alusel**, milleks on loodud **fondide ülene fond** ja mis on koordineeritud **ühe laiapõhjalise korraldusasutuse poolt**;
- Vaja on luua tasakaalustatud seadusandlik raamistik.** LEADERi peamine eesmärk - **kogukondade võimestamine tagasi fookusesse** ning **luua tasakaal** sisulise arendamistegevuse ja tehniliste protseduuride läbiviimise vahel. LEADERi rakendusraamistik peab igakülgset toetama LEADERi võtmeelementide lihtsat ja motiveerivat rakendamist. Vähendada tuleb tegevusgruppide bürokraatiakoormust, et nad saaksid tegeleda oma põhiülesandega, milleks on sisuline arendustegevus;
- Tegevusgrupid on piirkondlikud arendusorganisatsioonid. Selle potentsiaali realiseerimiseks **on vaja luua tingimused, et tegevusgrupid saaksid keskenduda oma rollile ja elavdada piirkonda toetades parimate ideede esiletulekut ja rakendumist.** Samuti tuleb tagada tegevusgruppidele vajalikud

ressursid ja tingimused sotsiaalse kapitali suurendamiseks, alt-üles innovatsiooni toetamiseks ning võrgustike ja vajalike koolituste organiseerimiseks piirkonna sidusrühmadele.

5. Suurendada ühtsustunnet ja kollegiaalset vaimu. LEADER/CLLD rakendamise kvaliteedi tõstmiseks ja usalduse suurendamiseks **arendada välja süsteemne hästi koordineeritud dialoog tegevusgruppide ja korraldusasutuste vahel;**

6. **Kõigile LEADER rakendamise osapooltele on vaja tagada koolitused ja arusaamine LEADER meetodi rakendamise erisustest.** Võrdselt tegevusgruppidega tuleb koolitada ja võimaldada praktilist õpet korraldusasutustele. Samuti tuleb suurendada arusaamist tegevusgrupi rollist, elavdamistegevuste ja rahvusvahelise koostöö rollist ja kasust piirkonna arendamisel kõigi LEADER osapoolte hulgas. **Väga oluline on tagada KTGde järjepidevus programmiperioodide vahelisel ajal;**

7. Töötada välja rakendusraamistik **lihtsate reeglitega ja õigel ajal.** Lihtsad eeskirjad, suunised ning hindamis- ja IT-süsteemid, mis võtavad maksimaalselt arvesse erinevate fondide tingimuste ühtlustamist. Regulatsioonide kavandamisel lähtuda sellest, kuidas regulatsioon saab tegevusgruppe ja projektitoetuse saajaid kohaliku arengu strateegia rakendamisel maksimaalselt toetada. Paindlikud ja avatud IT platvormid, vältida standardiseerimist;

8. **Sanktsioneerimine peab olema mõistlik ja igati põhjendatud.** Pigem tuleks leida võimalusi mitte sanktsioneerida. Kuna LEADERi üks olulisi eesmärke on uuenduslike lahenduste leidmine, tuleb endale teadvustada eksperimentaalsete projektidega sageli kaasnevaid riske. Uuenduslike lahenduste soodustamiseks tuleks kaaluda eeskirjade kohandamist nii, et need toetaksid eksperimentaalse tegevuse ja eksperimentaalsete projektide elluviimist ja vähendaksid karistushirmu.

